АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Батцэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: АРА-2025/4/-НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.Open.audit.mn Архангай аймаг 2025 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Аудитор Э.Нямсүрэн Цахим хаяг: nyamsurene@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 2

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ........ 4

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан........ 4

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 4

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан........ 5

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан........ 6

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан........ 6

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ........ 9

3.1 Албан шаардлага........ 9

3.2 Зөвлөмж........ 10

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 10

5. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИД НЭГТГЭГДСЭН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ 11

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2025.03.25 № 170
танай ____________-ны №____________-т

БАТЦЭНГЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Д.БАТБАЯР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Архангай аймгийн Батцэнгэл сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Архангай аймгийн Батцэнгэл сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд сумын төсөвт 20 нэр төрлийн орлогоор 464,344.6 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас, гүйцэтгэлээр 619,676.9 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, төлөвлөгөө нийт дүнгээр 133.5 хувиар давж биелсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд ЗДТГ, ИТХ, ОНХС, ХХС-ийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл, ЕБС, Хүүхдийн цэцэрлэг, ЭМТ, Соёлын төвийн тогтмол зардлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийг нэгтгэсэн байна. Тус төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь орон нутгийн гүйцэтгэл засаглалын удирдлага, орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага, орон нутгийн төсөвт олгох орлогын шилжүүлэг, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих, соёл урлаг, ерөнхий боловсрол, эрүүл мэндийн бодлого удирдлага, сургуулийн өмнөх боловсрол гэсэн 8 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхээр 2,092,047.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч гүйцэтгэлээр 1,746,621.1 мянган

төгрөгийг зарцуулж, төлөвлөснөөс 345,426.4 мянган төгрөг зарцуулагдаагүй байна. Энэ нь ОНХС, ХХС-нд төлөвлөсөн 265,074.3 мянган төгрөг зарцуулагдаагүй, төсөвт байгууллагуудын үлдэгдэл 80,352.1 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэнтэй холбоотой байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Батцэнгэл сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн аймгийн Засаг даргатай байгуулсан хамтран ажиллах гэрээнд 15 үндсэн зорилтын хүрээнд 105 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн Засаг даргын хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсээс 79.5 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшний боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */ мянган төгрөгөөр /*

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	778,514.0	939,783.3
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	439,746.5	512,875.0
33	АВЛАГА	288,282.9	310,697.5
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	50,484.6	59,985.4
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	0.0	56,225.4
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,531,389.4	3,088,276.2
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,531,389.4	3,088,276.2
39200	Биет хөрөнгө	2,489,908.1	3,051,219.9
39300	Биет бус хөрөнгө	41,481.3	37,056.3
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	3,309,903.4	4,028,059.4
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	0.0	44,000.0
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	0.0	44,000.0
41300	**Өглөг**	0.0	44,000.0
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	3,309,903.4	3,984,059.4
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,309,903.4	3,984,059.4
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	418,921.1	418,921.1
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,863,022.9	3,537,178.9
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	27,959.4	27,959.4
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	3,309,903.4	4,028,059.4

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон */ мянган төгрөгөөр /*

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	1,474,794.8	2,650,063.0
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	453,752.3	742,467.8
110	Орлогын албан татвар	259,586.4	595,986.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	259,523.4	595,876.5
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	63.0	110.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	107,095.5	78,088.5
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	87,070.5	68,392.8
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	277,748.8	746,615.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого	277,748.8	746,615.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	743,293.8	1,160,980.2
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,013,460.8	1,551,993.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,013,460.8	1,551,993.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	989,877.9	1,484,888.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	520,037.8	769,601.6

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	61,114.6	98,450.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	16,280.6	217,779.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	68,020.7	87,842.6
2105	Нормативт зардал	600.0	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,536.2	32,404.1
2107	Томилолт, зочны зардал	3,592.0	4,750.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	144,831.0	40,385.7
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	161,865.0	233,674.6
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	23,582.9	67,105.8
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)**	461,334.0	1,098,069.0
V	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	250,185.5	423,913.0
VI	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)**	211,148.5	674,156.1

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код:	**Тайлангийн үзүүлэлт**	**2023оны 12-р сарын 31**	**2024 оны 12-р сарын 31**
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	1,281,113.1	1,963,367.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	453,752.3	742,467.8
110	Орлогын албан татвар	259,586.4	595,986.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	259,523.4	595,876.5
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	63.0	110.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	107,095.5	78,088.5
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	87,070.5	68,392.8
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,493.7	19,407.8
1181	Газрын төлбөр	53,543.3	38,869.3
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	12,033.5	10,115.7
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	84,067.0	59,919.6
120	Нийтлэг татварын бус орлого	84,067.0	59,919.6
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	743,293.8	1,160,980.2
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	874,149.2	1,363,286.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	874,149.2	1,363,286.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	850,566.3	1,289,164.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	514,991.7	769,601.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	64,129.9	98,450.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,781.8	217,269.3

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	60,426.8	54,191.6
2105	Нормативт зардал	600.0	1,600.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,466.0	32,428.1
2107	Томилолт, зочны зардал	3,592.0	4,750.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	147,418.9	43,550.3
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,159.2	67,323.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	23,582.9	74,122.1
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	406,963.9	600,081.4
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	250,062.2	526,952.9
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	250,062.2	526,952.9
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	250,062.2	526,952.9
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	-250,062.2	-526,952.9
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**	156,901.7	73,128.5
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	282,844.8	439,746.5
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	439,746.5	512,875.0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	3,098,754.9	3,098,754.9
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	3,098,754.9	3,098,754.9
9	**Тайлант үеийн үр дүн**	211,148.5	211,148.5
10	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	3,309,903.4	3,309,903.4
11	**2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	3,309,903.4	3,309,903.4
13	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	3,309,903.4	3,309,903.4
19	Тайлант үеийн үр дүн	674,156.1	674,156.1
20	**2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл**	3,984,059.4	3,984,059.4

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	зөрүү	хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,092,047.50	1,746,621.10	345,426.40	83.49
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,399,484.90	1,322,708.14	76,776.76	94.51

210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,323,412.90**	**1,253,673.52**	**69,739.38**	**94.73**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**811,877.00**	**769,601.63**	**42,275.37**	**94.79**
210101	Үндсэн цалин	756,272.00	502,537.42	253,734.58	66.45
210102	Нэмэгдэл	0.00	245,580.69	-245,580.69	#DIV/0!
210104	Урамшуулал	25,005.00	15,483.52	9,521.48	61.92
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,600.00	6,000.00	24,600.00	19.61
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**102,838.50**	**98,450.15**	**4,388.35**	**95.73**
210201	Тэтгэврийн даатгал	70,379.70	68,704.28	1,675.42	97.62
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,114.70	7,620.38	494.32	93.91
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,491.80	5,589.69	902.11	86.10
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,622.90	1,624.94	-2.04	100.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,229.40	14,910.86	1,318.54	91.88
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**221,080.60**	**217,269.33**	**3,811.27**	**98.28**
210301	Гэрэл, цахилгаан	61,575.60	63,403.76	-1,828.16	102.97
210302	Түлш, халаалт	148,405.00	146,612.89	1,792.11	98.79
210303	Цэвэр, бохир ус	11,100.00	7,252.67	3,847.33	65.34
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**61,127.00**	**53,996.58**	**7,130.42**	**88.34**
210401	Бичиг хэрэг	3,977.00	3,620.60	356.40	91.04
210402	Тээвэр, шатахуун	25,010.00	23,545.35	1,464.65	94.14
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,324.00	6,324.00	0.00	100.00
210404	Ном, хэвлэл	792.00	576.00	216.00	72.73
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	19,476.00	14,853.90	4,622.10	76.27
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,548.00	5,076.74	471.26	91.51
2105	**Нормативт зардал**	**1,600.00**	**1,600.00**	**0.00**	**100.00**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,600.00	1,600.00	0.00	100.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**35,100.00**	**34,828.00**	**272.00**	**99.23**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,500.00	2,500.00	0.00	100.00
210604	Урсгал засвар	32,600.00	32,328.00	272.00	99.17
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**4,750.00**	**4,750.00**	**0.00**	**100.00**
210702	Дотоод албан томилолт	4,750.00	4,750.00	0.00	100.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**53,039.80**	**41,258.71**	**11,781.09**	**77.79**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	50,769.80	39,151.99	11,617.81	77.12
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600.00	600.00	0.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	250.00	250.00	0.00	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	370.00	370.00	0.00	100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150.00	150.00	0.00	100.00

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150.00	150.00	0.00	100.00
210807	Газрын төлбөр	750.00	586.72	163.28	78.23
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**32,000.00**	**31,919.12**	**80.88**	**99.75**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,000.00	31,919.12	80.88	99.75
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**76,072.00**	**69,034.62**	**7,037.38**	**90.75**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**	**15,750.00**	**9,666.75**	**6,083.26**	**61.38**
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	15,750.00	9,666.75	6,083.26	61.38
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**60,322.00**	**59,367.88**	**954.13**	**98.42**
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	45,822.00	45,822.00	0.00	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,500.00	13,545.88	954.13	93.42
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**512,562.60**	**423,912.96**	**88,649.64**	**82.70**
223001	Бусад хөрөнгө	512,562.60	423,912.96	88,649.64	82.70
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**180,000.00**	**0.00**	**180,000.00**	**0.00**
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	180,000.00	0.00	180,000.00	0.00
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**2,092.05**	**1,721.16**	**370.89**	**82.27**
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,567.48**	**1,662.95**	**-95.47**	**106.09**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,278.79	1,374.25	-95.47	107.47
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	288.70	288.70	0.00	100.00
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**524.56**	**58.21**	**466.36**	**11.10**
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	195.60	58.21	137.39	29.76
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	328,963.80	0.00	328,963.80	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	334,649,.4	334,649,.4	0.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	309,185.1	309,185.1	0.00
6	**ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ**	**64.00**	**62.00**	**2.00**	**96.88**
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**2.00**	**2.00**	**0.00**	**100.00**
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**31.00**	**30.00**	**1.00**	**96.77**

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**143,617.98**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**43,617.98**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**38,530.48**
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**195.00**

210401	Бичиг хэрэг	195.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**2,291.56**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,291.56
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**36,043.92**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,043.92
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**5,087.50**
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**5,087.50**
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,087.50
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**100,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**100,000.00**
221001	Их засвар	100,000.00
I	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**143,617.98**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**143,617.98**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	32,613.92
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	102,291.56
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,712.50
III	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	**0.00**
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй. Аудитаар залруулагдаагүй нийт **28,146.6** мянган төгрөгийн зөрчил[1] илэрч зөрчил арилгуулах 1 зөвлөмж, 1 албан шаардлага хүргүүллээ.
Аудитаар залруулагдаагүй 2 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь 28,146.6 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 31,380.7 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул “**Өөрчлөлтгүй”**дүгнэлт өглөө.

3.1 Албан шаардлага

Сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 5 зээлдэгчид олгосон 21,390.0 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдлийг хугацаанд нь барагдуулаагүй байна.

Энэ нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын А/361 дүгээр тушаалаар баталсан “Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам”-ын 3.4.11-д “Сангаас олгосон зээлийн эргэн төлөлтийн төлбөрийг зээлдэгч төлөхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга уг төлбөрийг төлүүлэх арга хэмжээг авч зээлийн дансанд төвлөрүүлнэ”, 10.1-д “Хяналтын зөвлөл нь зээлдэгчтэй байгуулсан зээлийн гэрээ, эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүү, алдангийг тухай бүр төлүүлж буйд хяналт тавина”, 11 дүгээр зүйлийн 11.3-т “Энэ журмыг зөрчсөн гэм буруутай этгээд санд учирсан хохирлыг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцан барагдуулна” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

__Шийдвэрлэсэн__: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн чанаргүй зээлийн авлагыг барагдуулах талаар үр дүнтэй арга хэмжээ авч, зээлийн эргэн төлөлтөд хяналт тавьж ажиллах албан шаардлага хүргүүллээ.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1 Төсвийн орлоготой холбоотой асуудал

__Илрүүлэлт:__ Сумын төсвийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлээр 2 нэр төрлийн орлого 6,756.6 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1-д “Хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

__Өгсөн зөвлөмж__: Сумын орлогыг нэр төрлөөр нь жигд ханган биелүүлэхэд анхаарч ажиллах, орлогын сар улирлын төлөвлөгөөний биелэлтэд хяналт тавьж ажиллах.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2025 оны 04 дүгээр сарын 25-ны дотор ирүүлнэ үү.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2025 оны 12 дугаар сарын 01 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Орлоготой холбоотой	1	6,756.6	-	-			1	6,756.6	-	-	-	-
ХХС	1	21,390.0	-	-	1	21,390.0						
Дүн	2	28,146.6				21,390.0	1	6,756.6				

5. ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИД НЭГТГЭГДСЭН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ИТХ	2	5,795.0			2	5,795.0						
ЗДТГ	2	372,362.5			2	372,362.5						
Нийт дүн	**4**	**378,157.5**			**4**	**378,157.5**						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
ИТХ		0		0				
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн		0		0				